

Artikolo 23 diras, ke la Akademio solvas la lingvajn demandojn laŭ la principoj de la *Fundamento de Esperanto*. Se temas pri enkonduko de lingva novaĵo aŭ pri ŝanĝoj de pli fruaj decidoj de la Akademio aŭ de la Lingva Komitato, la aprobo de almenaŭ du trionoj de ĉiuj membroj estas necesa.

Laŭ la artikolo 24, la Akademio publikigas „Oficialajn Informojn de la Akademio de Esperanto” en formo de cirkuleroj sendataj al la akademianoj kaj al la esperantistaj gazetoj, kiuj konsentas represi ilin. Laŭbezone aperas “Oficiala Bulteno”.

Tre grava celo de la Akademio de Esperanto estas konservi lingvan unuecon, tial necesas obei la Fundamenton. Tio estas evidenta specifaĵo de la lingvo funkcianta en diasporo. Ankaŭ akademioj de etnolingvoj jes ja respektas siajn gramatikojn, ili ŝajnas tamen multe pli koncentriĝi al la ellaboro de bonkvalitaj kaj aktualaj universalaj vortaroj, enciklopedioj, korpusoj kaj similaj dokumentoj. Loajaleco al la propra lingvo, kiu samtempe estas karakterizilo de etno/nacio, estas verŝajne tiom memkomprenebla, ke oni povas toleri kritikon de etnolingvo, male estas principe netolereble, ke planlingva akademiano kritiku sian planlingvon. Tiuj ĉi diferencoj montras, ke por la funkciado de planlingvoj, la akademioj (aŭ simile funkciantaj institucioj) estas multe pli gravaj ol por etnolingvoj.

8.5. Literaturo, kulturo, komunumo

La ekzisto de propra *literaturo* estas unu el la gravaj pruvoj de funkciado de la lingvo. Esperanto, en tiu rilato, atestas la ekeston de literaturaj verkoj tradukitaj kaj originalaj ekde sia komenco. Oni povas dividi la Esperanto-literaturon laŭ skoloj aŭ laŭ periodoj. La divido venas el la libro de Geoffrey Sutton *Original Literature en Esperanto*. Ĝi havas 728 paĝojn, ĉ. 250 ĉefartikolojn, menciojn pri kelkcent aliaj aŭtoroj kaj bibliografion de pli ol dumil verkoj.

1887–1920: *Primitiva romantismo kaj fondo de stilo*: per traduko de famaj verkoj de la monda literaturo, i.a. de Shakespeare, Goethe, Schiller, Grimm, Heine, Puŝkin, Gogol, Molière, Racine, Maupassant, Balzac, Dickens kaj Sienkiewicz, oni volis ĉefe montri la

Figuroj 8.4: Kolomano Kalocsay

Figuroj 8.5: Gaston Waringhien

Figuroj 8.6: William Auld